

No 265.

Kalendarzyk tygodniowy.

Wtorek Św. Odona P.
Środa Św. Elżbiety Kr.
Czwart. Św. Feliksa W.
Piąt. Św. Of. N. M. P.
Sob. Św. Cecylii P.
Niedz. Św. Klemensa P.
Poniedz. Św. Jana od K.

Wscłód: g. 7 m. 29
Zachód: g. 4 m. 02
Dl. dnia: g. 8 m. 33.

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 8 k. —
Półroc. " 4 " —
Kwartal. " 2 " —
Miesięcz. " — " 67
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 5 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 10 kop. —
Półrocznie " 5 " —
Kwartalnie " 2 " 50
Miesięcznie " — " 85

Redakcyja

w ŁODZI.
ul. Piotrkowska № III.
№ telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany.

Wtorek, dnia 5 (18) listopada 1902 r.

Kantory: własny w Warszawie, Wspólna 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke;
w Zgierzu u p. Ikierta.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłana” na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 1/2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologie po 15 kop. za wiersz petitowy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Komisjonerzy wszystkich pism peryodycznych
Ministryum Finansów

Dom Handlowy

L. i E. Metzl i S-ka

**Centralne
Biuro Ogłoszeń**

założone w roku 1878.

Moskwa

Miasnickaja d. Sytowa
Telefonu № 939.

S. Petersburg

Bolszaja Morskaja 11
Telefonu № 989.

WARSZAWA

Krakowskie-Przedmieście 53.

TELEFONU № 2099.

Przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism w świecie.

Prenumerata pism i gazet.

Bezpłatne tłumaczenia ogłoszeń na wszystkie języki. Dowodowe numery na każde ogłoszenie. Przy znaczniejszych zleceniach odpowiednie ustępstwo. Główna Agentura Rosyjskiej Prasy prowincjonalnej. 1504-1-1

Ogłoszenia są dźwignią handlu!

Mamy zaszczyt niniejszem podać do ogólnej wiadomości, że

otworzyliśmy w Warszawie przy ulicy Krakowskie-Przedmieście 53, Filię naszego Centralnego Biura Ogłoszeń na

Królestwo Polskie

i najuprzejmiej prosimy Szanownych naszych miejscowych Klientów o łaskawe zwracanie się odtąd ze swemi zleceniami do tej naszej nowej Filii.

Przez swą rozległą działalność Biuro nasze stało się

**Najznacniejszą w Państwie
Instytucją Ogłoszeniową**

i mamy nadzieję, że właściwa nam akuratność i sumiennosc w wykonywaniu powierzanych zleceń zaskarbi nam i w tutejszym kraju takie zaufanie, jakim cieszymy się wszędzie już od ćwierci wieku,

Z wysokim poważaniem

Dom Handlowy

L. i E. METZL i S-ka.

Zatwierdzone przez Rząd i kaucyonowane **CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ.**

Dom handlowy

Ł. J. BORKOWSKI

otworzył w dniu 1 października 1902 r. w Łodzi, przy ul.

WĘGLOWEJ № 9,

Skład węgla kamiennych

oraz biuro sprzedaży żelaza, blach, rur kutych, belek żelaznych i cementu.

1347-8-

ELEGANCKIE i TRWAŁE

Gburwie

poleca sklep pod firmą

A. PILISCH

Piotrkowska 109.

Od Towarzystwa zakładów dla wyrobu koniaków, wódek i likierów
N. L. Szustowa i S-wie.
Oświadczenie.

W ostatnich czasach rozeszły się pogłoski, jakobyśmy mieli swego reprezentanta w Łodzi; niniejszem potwierdzamy, że pogłoski te są mylne. Towarzystwo nasze otworzyło w roku bieżącym oddział w Warszawie dla gubernij Królestwa Polskiego i prosi najuprzejmiej szanownych odbiorców o zwracanie się ze zleceniami bezpośrednio do kantoru Towarzystwa, Warszawa, Leszno 14.

1-82-3-1

Z wysokim szacunkiem

TOWARZYSTWO N. L. SZUSTOWA I S-WIE
 Pełnomocnik Towarzystwa
Aleksander Szwecow.

Kantor Redakcyi

wszystkich pism peryodycznych

Ministryum Finansów

otworzył w Warszawie, przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście № 53, przy centralnym Biurze Ogłoszeń, **domu handlowego**

L. i E. Metzl i S-ka

Filiję, która przyjmuje prenumeratę i ogłoszenia.
 1503-1-1

Wystawa higieniczno-spożywcza

W pracach organizacyjnych około urządzenia wystawy higieniczno-spożywczej w Łodzi nader ważne znaczenie przypada w udziale poszczególnym sekcjom, z których sekcya III przetworów spożywczych, jako najobszerniejsza, wymaga największego ogromu pracy i wyteżenia energii, by dzieło tak dobrze zapoczątkowane doprowadzić do końca i by projektowana wystawa spełniła swoje zadanie w całej rozciągłości, tudzież godnie odpowiedziała celowi.

Na sobotniem posiedzeniu tej sekcji ugrupowano przedmioty, które wejdą w jej skład w sposób następujący:

Cukrownictwo wystawi produkcję wszystkich znaczących cukrowni w kraju w sposób uwidaczniający cały przebieg produkcji od buraka surowego aż do rafinady w głowach. Zebraniem odpowiednich kolekcji obiecał się zająć znany chemik dr. Kowalski z Warszawy; oprócz tego czynione są starania w celu pozyskania za pośrednictwem dr. Pawlewskiego we Lwowie modelu cukrowni z motorem gazowym, przy pomocy którego przedstawiony będzie publiczności cały proces wyrobu cukru. Objaśnić w tej grupie udzielać będzie inż. Polzenius.

Mleczarstwo i serowarstwo wystawi: sposoby oziębiania mleka, systemy sterylizowania i pasteryzowania, domowe sposoby utrwalania mleka, sposoby podstawiania śmietany, wpływ temperatury na proces zakwaszania mleka, oddzielanie śmietany, kierzenie do masła, wyrób masła, plukanie, wygniatanie, sposoby nieszkodliwego próbowania masła, utrwalanie masła do użytku domowego i na wywóz, odmładzanie starego masła, solenie masła; naczynia do masła na wywóz, plan racjonalnej mleczarni

z piwnicą i lodownią, wyrób serów świeżych, wyrób serów dojrzałych, odciekanie, solenie, dojrzewanie, wykończenie, wyrób serów prasowanych i solonych twardych; rokfor, ser szwajcarski, prasy, skrobaczki, płótna do serów utrwalanie racjonalne serów, zaprawy do serów, wywóz serów.

Piwowarstwo. Wszelkie gatunki piwa wyrabianego w kraju i proces wyrabiania, tudzież naczynia pomocnicze jako to kadzie, beczki, flaszki, flakony itp.

Młynarstwo. Mąka krajowa i zagraniczna i wszelka produkcja młynarstwa.

Piekarstwo. Wypiek chleba i bułek, sposób przyrządzenia ciasta i wogóle cała produkcja piekarstwa. Do udziału w pracach nad tym działem postanowiono zaprosić delegatów cechów w Łodzi i w Warszawie.

Makarony.**Cukiernictwo.****Pszczelnictwo.****Piernikarstwo.****Ocety.****Wina i wódki.****Wina owocowe, limonady i wody gazowe.****Wyrób drożdży i proszku piekarskiego.**

Wyrób cykoryi i cały przebieg procesu tego wyrobu, który przedstawi p. Baum z Płocka. Kolekcje kawy palonej, sposób wyrobu czekolady, kakao, musztardy. Zboże palone i glazurowane jako surogat kawy.

Mleko w postaci przetworów.**Przetwory warzyw owocowych i grzyby.**

Z powyższego programu wynika kto i w jakim zakresie przyjąć może udział na wystawie w pomienionej sekcji. Im wystawców będzie więcej tem lepiej wystawa odpowie swemu celowi. To też pożądanym jest aby, w tej sekcji nie tylko wielkie firmy, lecz i drobni przemysłowcy a nawet osoby prywatne przyjęły jak najszerszy udział.

Dla tego zaś, aby prace tej sekcji wydały jak najlepszy rezultat, postanowiono zaprosić do współudziału w grupie piwowarstwa inż. Czesława Boeckowskiego, dyrektora browaru «Chmiel» w Warszawie; w grupie pszczelnictwa p. Świeżyńskiego z Czołozyna; w grupie cukiernictwa pp. Bliklego i Górskiego z Warszawy.

Do tej sekcji zgłosiły się już i panie, które mają okazywać poglądowo na wystawie jak należy gotować. Stały też i panie, które wskażą, w jaki sposób przyspasabiać potrawy dla chorych. Wreszcie zapisują się panie do konkursu kucharskiego.

Pan Prachiński zadeklarował wystawienie „ziołowej herbaty“, którą sprzedawać będzie na korzyść Pogotowia ratunkowego, tudzież jako napój rozdawać będzie na wystawie bezpłatnie.

—:—:—:—

KALENDARZYK TERMINOWY.

Jutro.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Drogomira.
TEATR VICTORIA. Przedstawienia niema.
CYRK DEVIGNE'GO przy ulicy Pańskiej i Zawadzkiej. Początek przedstawienia o g. 8 wieczorem.
ZEBRANIE członków cechu felerzerów przy ul. Nawrot nr. 38. Początek o g. 8 i pół wieczorem.
ZEBRANIE ogólne członków tow. opieki nad zwierzętami w hotelu Manteuffla. Początek o godz. 8 i pół wieczorem.

KRONIKA.

Ogólna.

Opodatkowanie gruntów miejskich. P. gubernator piotrkowski rozesał cyrkularz do wszystkich naczelników powiatów powierzonej mu gubernii, tudzież do prezydentów miast Łodzi i Piotrkowa, w przedmiocie obłożenia podatkiem na rzecz skarbu państwa gruntów miejskich, zarówno uprawnych, jakoteż łąk, pastwisk, wygonów, lasów, zarośli, krzaków i t. p., a to na mocy cyrkularza, rozсланego przez ministryum skarbu do izb skarbowych. Podatkiem tym obłożone będą grunty tak te, z których pobierany bywa kontyngens liwerunkowy, jakoteż i te, które są wolne od wszelkich na rzecz skarbu podatków. Podatek ten pobierany będzie w rozmiarze przepisany dla gruntów dworskich.

Miejscowa

Podanie. Ruch na kolei warszawsko-kaliskiej przybrał odrazu tak duże rozmiary, że powiększenie taboru i personelu służbowego staje się niemiernie. Z odpowiedniem podaniem występuje grono kupców tutejszych do zarządu kolei warszawsko-wiedeńskiej.

Komisya poborowa. W ubiegły piątek ukończyła swe czynności komisya poborowa m. Łodzi, zasiadająca w gmachu koszar, przy ul. Konstantynowskiej № 64.

Rezultat czynności tej komisji następujący: W roku bieżącym podlegało poborowi do służby wojskowej 278 mieszkańców m. Łodzi, a po wyłączeniu przyjętych 5 osób, mających odroczenie (bilety zielone), pozostało do poboru 273 młodych ludzi, w liczbie tej 168 chrześcian i 105 żydów.

Według listy popisowych powołanych było: 1) z liczby stawających w roku ubiegłym (bilety zielone) — 154 osoby i 2) stawających w roku bieżącym po raz pierwszy — 796 osób, a w liczbie tych ostatnich: chrześcian — 525 i żydów — 272.

Liczba tych, którzy otrzymali ulgi z powodu położenia rodzinnego:

chrześcian: I kategorii — 113 osób, II kategorii — 98 osób, III kategorii — 41 osób, razem 252;

żydów: I kategorii — 16 osób, II kategorii — 31 osób, III kategorii — 5 osób, razem 52;

ogółem więc: I kategorii — 129 osób, II kategorii — 129 osób, III kategorii — 46 osób, razem 304.

Ogółem przyjęto do wojska: chrześcian — 168 osób, żydów — 76 osób.

Niedobór żydów wynosi 29 osób.

Przyjęto ulgowych: I rzędu żydów — 3, II rzędu chrześcian i żydów — 10 osób, III rzędu chrześcian i żydów — 25 osób.

Stanęło do superrewizyi 754 osób.

Otrzymało odroczenie w myśl § 47 ustawy o powinności wojskowej 141 osób. Odesłano do szpitali pod obserwację lekarską 89 osób.

Odesłano do komisji gubernialnej do superrewizyi powtórnej 13 osób.

Zaliczono do pospolitego ruszenia II kategorii, z powodu rozmaitych wad organicznych, 121 osób.

Uznano za zupełnie niezdatnych 38 osób.

Zaliczono do pospolitego ruszenia I rzędu 70 osób.

Nie stawiło się do superrewizyi 82 osoby, w liczbie tej 40 żydów.

Szpital dla obłąkanych w m. Dr. L. Przeborski i budowniczy D. Lande wyjechali zagra-

I. Grzegorzewski i A. Kulesza

Skład

FORTEPIANÓW I PIANIN

w Łodzi, ul. Dzielna № 26, telefonu № 510.

poleca fortepiany i pianina krajowe: Beckera, Kerntopfa, Małeckiego, Nowickiego, Fiedlera, A. Fibigera, Apollo oraz zagraniczne: Büthnera, Sellera, A. Bretschneidera i innych w wielkim wyborze, z gwarancją. Sprzedaż na raty, wynajem, zamiana, strojenie i reperacja takowych. **Telefonu № 510.** 1237-104-18

Spirytus drzewny

do technicznego użycia 90 i 95 proc., zupełnie bez zapachu, po 8.75 i 9.25 za pud, franko Moskwa w naczyniach dwupudowych, też w beczkach. Zadatek w połowie wartości obstalunku, reszta zaliczką, poleca

Towarzystwo Akcyjne

K. Ermans i S-ka, w Moskwie.

Kontraktujemy na miesięczne dostawy.

1502-3-2

3-letnia gwarancja.

BAZAR MEBLOWY

ulica Dzielna 34, róg Widzewskiej.

Kupuje i sprzedaje:

Meble nowe i używane, wymienia wszelkie meble.

Na składzie zawsze

wielki wybór całych urządzeń salonów, sypialni, jadalni i t. p. Własne warsztaty: stolarski i tapicerski.

Przyjmuje się zamówienia podług najnowszych rysunków, reperacje i odnawia. 1197-r-16

Ceny możliwie niskie.

Józef Weikert

Fabryka kas ogniotrwałych

SKŁAD: ul. Piotrkowska 95. FABRYKA: ul. św. Andrzeja 26

poleca wielki wybór kas ogniotrwałych we wszystkich wielkościach. Reperacje i lakierowanie wykonywane są dokładnie i szybko. Na zamówienie przyjmują się przy zakupie nowych, kasy używane. 406-d-47

Administracja

Mleczarni Ziemiańskiej

Dzielna № 30.

Filie: Piotrkowska 84 i Średnia № 30,

poleca Sz. Publiczności znane ze swej dobroci masło śmietankowe, świeżo solone i kuchenne, krem, śmietankę słodką, śmietanę kwaśną, mleko dwa razy dziennie świeże, sery w wyborowych gatunkach, oraz mleko we flakonach, które rozsyła się codziennie dwa razy do domów bez względu na ilość. 998-50-28

Dla kaszających i osłabionych Ekstrakt i Karmelki

LELIWA

w składach aptecznych i aptekach. 1153-10-9

CYRK A. Devignego.

W środę 19 listopada 1902 r.

Wielkie przedstawienie sportowe

składające się z 3 dużych oddziałów, z udziałem całej trupy, baletu i nowych debiutantów. Do programu wchodzi, efektowny interesujący balet pod nazw. **Balet czarodziejski.** Początek o godzinie 8 wiecz.

Codziennie nowe debiuty.

W czwartek 20 listopada 1902 r. **Następne przedstawienie.**

Nowe modele pianin

fabryki I. Beckera w Petersburgu nadeszły do księgarni i składu nut

Rychlińskiego i Wegnera

dawniej Gebethnera i Wolffa

Reperacja, strojenie i przewożenie instrumentów przez specjalistów.

145-41-5

Fosfatyna Faliera

przyjemny pokarm, najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy o 10 lat, zwłaszcza w czasie odciążania od piersi i w zakresie rośnięcia.

Ułatwia ząbkowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.

Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach. 1206-28-15

Znane w świecie maszyny do szycia

filmy

M. Jacobsohn

w Berlinie 24 Linienstr. 126

Dostawca naukowych, wojskowych, wojennych, pocztowych, kolejowych i urzędniczych związków, wojskowych warsztatów itp., wysła najnowszą konstrukcję niemiecką, wysoko ramionną **maszynę do szycia „Koronę“**, systemu singera dla wszelkiego rodzaju krawiectwa 25 rb., **czterotygodniowy termin próbnny, 5 lat gwarancji.** **Wojskowej „Korony“ rowery**, sławnych marek, 50 rb. Maszyny z kołkiem czółtenkiem 40 rb., maszyny z okrągłym czółtenkiem 43 rb. Tylko prima wytwory. Referencye z wielu miast. „Żyrardów“, St. Ruda-Guzowska 24 kwietnia 1897. Ninkszem proszę o przysłanie pańskiego najnowszego prospektu. Jednocześnie komunikuję panu, że jestem zupełnie zadowolony z maszyny, sprowadzonej w roku 1895 i najlepiej poleciłem pańską maszynę tutaj na miejscu. **Arnold Müller** dyrektor Akc. Tow. Żyrardowskiej Manufaktury. 1895-6-4

Piotrkowska № 18.

FILIA

istniejącej od 1856 roku

Parowej Fabryki Musztardy

A. SCHWEITZER, z Warszawy,

poleca Sz. konsumentom wyrób swój uznanej dobroci.

Sprzedaż odbywa się w sklepie własnym przy ul. **Piotrkowskiej № 18**, w składzie win W-go **Sprzączkowskiego** oraz w znaczniejszych handlach towarów kolonialnych. 1474-6-3

10-8 Dobra jabłka i gruszki 1316

od 2 do 5 rb. za pud, wysyła E. Jankowski z ogrodów swoich. Opakowanie i przesyłka tańsze. Zamawiać należy w składzie nasion „Ogrodnik Polski“, Warszawa, Mazowiecka 11.

Interes

dający utrzymanie spokojne, do sprzedania za 500 rb. Wiadomość w adm. „Rozwoju“

1497-5-2

Akuszerka

O. Wielowicz

Pabianice, ul. Grobelska, dom Krusche-Eudera vis-à-vis browaru. 1450-5-3

BIURO NAUCZYCIELSKIE

Rościszewskiej

Piotrkowska 90,

poleca: nauczycielki, freblówki i bony różnych narodowości, jakoteż kasyerki i sklepowe. 1457-3-3

Vin Saint-Raphaël

rekomenduje się jako toniczne, wzmacniające i pomagające trawieniu, najlepszy przyjaciel żołądka.

BROSZURA 905-20-17
D-ra de Barre

o winie St. Raphaël jako o pożywnym, wzmacniającym i leczniczym środku, wysła się na żądanie.

Smak jego jest wyśmienity. Ostrzega się przeciw podrabianiu. Compagnie du Vin Saint-Raphaël, Vaence, Drome, France. Wystrzegać się podrabiania.

Daniel Herman

wiolonczelista Cesarskiej opery w

Petersburgu,

udziela lekcji na wiolonczeli. Konstantynowska 38. 1509-3-1

Cechowa pracownia sukien i okryć damskich oraz nauka kroju i szycia

MARYI JÓZEFY

w Łodzi, ulica Główna 51 m. 8, wykonywa roboty, podług najnowszych żurnali. 1463-12-2